

Kabinet Zaštitnika 020/241-642
Savjetnici 020/225-395
Centrala 020/225-395
Fax: 020/241-642
E-mail: ombudsman@t-com.me

Broj: 1024/25
Podgorica, 12.05. 2026. godine
MS/MS

Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore, na osnovu čl. 41 st. 1 Zakona o Zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore ("Sl.list CG", br.42/11, 32/14 i 21/17) i čl.41 Pravila o radu Zaštitnika/ce ljudskih prava i sloboda Crne Gore ("Sl.list CG", br.53/14), sproveo je ispitni postupak po pritužbi X.Y i daje sledeće

MIŠLJENJE

I UVOD

1. X.Y, preko ovlašćenog zastupnika advokata X.Y, podnijela je Zaštitniku ljudskih prava i sloboda Crne Gore pritužbu na postupanje Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore-Uprave policije.

U pritužbi je, u bitnom, navedeno sledeće: da se dana 17.08.2025. godine probudila zajedno sa svojim suprugom i maloljetnom kćerkom (5 godina) u jutarnjim časovima oko 09:50h, kada je začula zvono na vratima, a potom i snažno kucanje koje je djelovalo agresivno i urgentno. Nakon što je otvorila vrata, ispred kuće je zatekla veći broj lica koja su je odmah pitala: "da li se zove X.Y, nakon čega su joj pokazali naredbu za pretres stana i drugih prostorija". Ta lica su se legitimisala kao inspektori Centra bezbjednosti i navela da moraju da uđu u objekat. U tom trenutku pojavio se i suprug podnositeljke pritužbe, koji ih je pozdravio i zamolio da uđu u kuću, iako se kod njega primjećivala vidna nelagoda i stanje šoka. Na pitanje o razlozima njihovog dolaska, inspektori su naveli da se radi o predmetu koji se odnosi na pokušaj ubistva, te da čekaju svjedoke kako bi izvršili pretres. Ovakva situacija izazvala je kod podnositeljke pritužbe snažnu uznemirenost – počela je da plače i kroz suze pitala o kakvom se događaju radi, osjećajući se kao da se nalazi u nestvarnoj situaciji. Nakon ulaska policijskih službenika u kuću, maloljetna kćerka podnositeljke pritužbe je, primijetivši uznemirenost roditelja, počela da plače i nekontrolisano vrišti, iz straha da će policija uhapsiti njenu majku. Podnositeljka pritužbe se u tom trenutku nalazila u poodmakloj trudnoći (gotovo sedmi mjesec), te je kroz suze tražila objašnjenje od policijskih službenika, dok je njen suprug pokušavao da je smiri.

Nakon što su obezbijeđeni svjedoci pretresa (komšije), policijski službenici su naveli, da se radi o događaju u Budvi – pokušaju ubistva u kojem je učestvovao državljanin X.Y. Tokom pretresa kuće policijski službenici su podnositeljki pritužbe i njenom suprugu postavljali pitanja o njihovom privatnom životu, posebno da li je

podnositeljka pritužbe na društvenim mrežama objavljivala sadržaj sa osobom koja se dovodi u vezu sa tim krivičnim djelom. Podnositeljka pritužbe je to kategorično negirala, navodeći da ne poznaje navedeno lice, te je policijskim službenicima dobrovoljno predala mobilni telefon radi provjere.

Policijski službenici su ih takođe pitali da li posjeduju oružje, na šta je suprug podnositeljke pritužbe odgovorio da se očigledno radi o nesporazumu i da nemaju nikakve veze sa pomenutim licem, niti sa događajem koji se istražuje. Za to vrijeme više policijskih službenika vršilo je pretres kuće, dok su se ispred objekta nalazila policijska i civilna vozila. Zbog takvog postupanja i prisustva većeg broja službenika, kao i okupljenih komšija, podnositeljka pritužbe se osjećala poniženo i stigmatizovano. Pretres je trajao oko 15–20 minuta i tom prilikom nijesu pronađeni nikakvi predmeti niti tragovi koji bi upućivali na izvršenje krivičnog djela. Nakon završetka pretresa sačinjen je zapisnik, a podnositeljki pritužbe je naloženo da pristupi u Centar bezbjednosti Podgorica radi davanja izjave. Po odlasku policije, podnositeljka pritužbe i njen suprug su se osjećali duboko uznemireno i poniženo, naročito jer su čitav događaj posmatrale njihove komšije. Suprug podnositeljke pritužbe je zbog pretrpljenog stresa morao da uzme lijek za smirenje (diazepam), dok je istovremeno pokušavao da smiri podnositeljku pritužbe koja se nalazila u poodmakloj trudnoći. Nakon davanja izjave u Centru bezbjednosti Podgorica, podnositeljka pritužbe se nije osjećala dobro ni psihički ni fizički. Usled stresa i uznemirenosti nije osjećala pokrete bebe, zbog čega se odmah uputila u Klinički centar Crne Gore radi pregleda. Imajući u vidu da je prethodne godine imala gubitak trudnoće u petom–šestom mjesecu, strah od ponovnog gubitka imao je ozbiljan uticaj na njeno psihičko stanje. U Kliničkom centru pregledana je od strane ginekologa i psihologa i priložila Izvještaj specijaliste ginekologije i akušerstva od 17.08.2025.godine.

Sljedećeg dana, 18.08.2025. godine, podnositeljka pritužbe i njen suprug otišli su u Centar bezbjednosti Budva kako bi dobili dodatna objašnjenja. Tokom razgovora sa policijskim službenicima saopšteno im je da je navodno postojala fotografija koju je podnositeljka pritužbe objavila na društvenim mrežama oko 12 časova prije izvršenja krivičnog djela, a na kojoj se navodno nalazila sa licem povezanim sa tim događajem, uz komentar „stigla ljubav“. Podnositeljka pritužba i njen suprug su to odlučno negirali, navodeći da takva fotografija nikada nije postojala. Na njihov zahtjev da im se fotografija pokaže, policijski službenici su naveli da je oni ne posjeduju niti su je vidjeli, već da se navodno nalazi kod rukovodstva Uprave policije.

Podnositeljka pritužbe i njen suprug su ukazali da je čitav događaj kod njih izazvao ozbiljan stres, strah i osjećaj stigmatizacije, naročito imajući u vidu činjenicu da je podnositeljka pritužbe bila u šestom mjesecu trudnoće, da je njihova maloljetna kćerka prisustvovala događaju i bila vidno uznemirena, kao i da suprug podnositeljke pritužbe već ima zdravstvene probleme koji se usljed stresa dodatno pogoršavaju. Iz svega navedenog proizilazi da su u konkretnom slučaju povrijeđena osnovna ljudska prava zagarantovana Ustavom Crne Gore i Evropskom konvencijom o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda, posebno pravo na dostojanstvo (član 28 Ustava), pravo na imovinu (član 58), pravo na privatnost (član 40), kao i prava garantovana članovima 3 i 8 Evropske konvencije.

Podnositeljka pritužbe ovom pritužbom ukazuje na nezakonito i neproporcionalno postupanje Uprave policije, koje je prouzrokovalo ozbiljan psihički stres i narušavanje zdravlja podnositeljke pritužbe, njenog supruga i njihovog maloljetnog djeteta, što predstavlja povredu dostojanstva i psihičkog integriteta ličnosti.

II ISPITNI POSTUPAK

4. Uvidom u pritužbu, Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore je zatražio dopunu jer je utvrdio da ista ne ispunjava uslove sadržane u čl. 31 Zakona o zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore¹, koji se tiču njene sadržine. Pritužba je dopunjena na traženi način.

5. Zaštitnik je u skladu sa odredbom člana 35 stav 1 i člana 36 Zakona o zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore ("Službeni list CG", broj 42/11, 32/14 i 021/17), zatražio izjašnjenje Ministarstva unutrašnjih poslova-Uprave policije u odnosu na postupanje u konkretnom slučaju.

6. Ministarstvo unutrašnjih poslova-Uprava policije-Odjeljenje za koordinaciju policijskih i sa njima povezanih poslova je aktom Br:074/16-2298/2 od 09.03.2026.godine, dostavilo izjašnjenje na pritužbu u kojem je navedeno sledeće: da su policijski službenici Odjeljenja bezbjednosti Podgorica dana 17.08.2025.godine, obaviješteni od policijskih službenika Odjeljenja bezbjednosti Budva, dalje za njihove potrebe rasvjetljavanja krivičnog djela "Ubistvo u pokušaju" i eventualnog pronalaska učinioca navedenog krivičnog djela, potrebno postupiti po već pribavljenoj naredbi Višeg suda u Podgorici, br.naredbe Kri.br 335/25 (od 16.08.2025.godine, sa rokom važenja do 17.08.2025 godine), kojom prilikom je potrebno izvršiti pretres stana i drugih prostorija koje koristi lice X.Y, nastanjena u Podgorici, na adresi xxx; da su postupajući po gore navedenoj naredbi, a za potrebe Odjeljenja bezbjednosti Budva, policijski službenici Odjeljenja bezbjednosti Podgorica pošli na adresu xxxx i tom prilikom u stambenom objektu zatekli lice X.Y, njenog supruga X.Y i njihovu maloljetnu kćerku X.Y, starosti oko 5 godina. Nakon što su se policijski službenici legitimisali gore navedena lica (X i Y), pokazivajući na uvid svoje službene legitimacije koje su bile vidno istaknute, saopštavajući im tom prilikom da postupaju po naredbi Višeg suda u Podgorici, a za potrebe Odjeljenja bezbjednosti Budva i da će se izvršiti pretres prostorija u kojim borave, kojom prilikom je prije ulaska u unutrašnjost objekta, licu X.Y uručena naredba, koja ujedno i glasi na istu. Prilikom saopštavanja razloga dolaska i uručivanja naredbe, lice X.Y je burno reagovala na način što je ista počela da plače i da razgovara povišenom tonom sa policijskim službenicima i njenim suprugom X, dok je tokom čitavog trajanja radnje pretresa lice bilo vidno uznemireno u većem obimu. Takođe, s obzirom na to da je bilo uočljivo da se lice X.Y nalazi u drugom stanju, policijski službenici, kao i njen suprug X su pokušali da istu umire razgovorom, ali to istima nije pošlo za rukom, već je X uslijed svog konstantnog obraćanja povišenim tonom zaplakala svoje mladb. dijete Y, na šta joj je njen suprug X skrenuo pažnju i saopštio da prestane sa takvim ponašanjem, iz razloga što je uznemirila, prepala i zaplakala njihovu kćerku, kao i to da njeno ponašanje ne ide njoj u prilog, s obzirom da se ista nalazi u drugom stanju.

Policijski službenici su prije započinjanja radnje pretresa upoznali X.Y. sa svojim zakonskim pravima i mogućnostima, kao i o mogućnosti angažovanja branioca-advokata, što je ista tom prilikom odbila. Nakon što je lice X.Y (suprug) obezbijedio prisustvo dvoje komšija u svojstvu svjedoka koji bi pratili rad policijskih službenika prilikom vršenja radnje pretresa, lica su upoznata sa radnjom koju je potrebno izvršiti i sa njihovim obavezama. Prije započinjanja radnje pretresa, policijski službenici su upitali X.Y i X.Z da li u kući imaju nešto od nedozvoljenih predmeta, na šta su lica saopštila da nemaju, nakon čega je započeta radnja pretresa. Prilikom sprovođenja radnje pretresa, policijski službenici su postupali profesionalno u skladu sa Zakonikom o krivičnom postupku, uz uzajamno poštovanje prema licima u odnosu na koja se sprovodi radnja pretresa, kao i sa licima koja su prisustvovala službenoj radnji u svojstvu svjedoka, poštujući pravo na privatnost i ljudsko dostojanstvo. Prilikom pretresa nisu pronađeni nedozvoljeni predmeti, kao ni predmeti koji bi se mogli

¹ Službeni list Crne Gore", (br. 042/11 od 15.08.2011, 032/14 od 30.07.2014, 021/17 od 31.03.2017);

dovesti u vezu sa krivičnim djelom zbog kojeg je i izdata naredba suda, o čemu je sačinjen zapisnik o pretresanju stana i drugih prostorija, u kojem je konstatovano da nije ništa pronađeno. Nakon završene radnje pretresa, lica X.Y, njen suprug X.Y, kao i svjedoci X.Y i X.Z, su upitani da li imaju prigovor na rad i postupanje policijskih službenika, na šta su lica saopštila da nemaju prigovor, što je u zapisniku o pretresu stana i drugih prostorija konstatovano, nakon čega je isti potpisan od strane svjedoka, policijskih službenika i X.Y.

Istog dana 17.08.2025.godine, u službenim prostorijama Odjeljenja bezbjednosti Podgorica, prikupljeno je obavještenje u svojstvu građanina od lica X.Y u odnosu na poznanstvo sa licem X.Y, o čemu je sačinjen zapisnik o obavještenju prikupljenom od građanina, u kojem ista naglašava da nema nikakvih prigovora na postupanje policijskih službenika koji su vršili radnju pretresa, već želi odgovor ko je i na koji način nju doveo u vezu sa licem X.Y i samim tim je izložio neprijatnostima pred njenom porodicom i komšijama.

II UTVRĐENE ČINJENICE I OKOLNOSTI

7. Činjenice utvrđene na osnovu navoda podnositeljke pritužbe, izjašnjenja, te cjelokupne dokumentacije koja egzistira u spisima predmeta, dostavljene kako od strane punomoćnika, tako i od strane organa na čiji rad se podnosilac prituživao, mogu se sublimirati na sljedeći način:

- da su policijski službenici Odjeljenja bezbjednosti Podgorica dana 17.08.2025. godine, postupali po naredbi Višeg suda u Podgorici broj Kri.br. 335/25 od 16.08.2025. godine, izdatoj radi pretresa stana i drugih prostorija koje koristi X.Y, u Podgorici, u ulici xxxx, radi pronalaženja tragova krivičnog djela i predmeta važnih za krivični postupak;

-da su se, u trenutku dolaska policijskih službenika, u stanu se nalazili podnositeljka pritužbe-X.Y, njen suprug X.Y i njihova maloljetna kćerka X, starosti oko pet godina;

- da su policijski službenici započeli pretres stana i drugih prostorija u skladu sa naredbom suda, nakon što je suprug podnositeljke pritužbe, X.Y, obezbijedio prisustvo dva svjedoka X.Y i X.Y. – komšije;

-da su policijski službenici postupali u prisustvu svjedoka i uz prethodno pitanje upućeno X.Y i njenom suprugu da li u stanu posjeduju nedozvoljene predmete, na šta su oni odgovorili da takve predmete nemaju;

-da je pretres trajao oko 15–20 minuta i tom prilikom policijski službenici nijesu pronašli nedozvoljene predmete niti predmete koji bi se mogli dovesti u vezu sa krivičnim djelom zbog kojeg je izdata naredba suda;

-da je o izvršenom pretresu sačinjen zapisnik o pretresanju stana i drugih prostorija, koji su potpisali policijski službenici, svjedoci i X.Y, pri čemu je u zapisniku konstatovano od strane svih prisutnih da nije bilo primjedbi na postupanje policijskih službenika;

-da je dana 17.08.2025.godine, u službenim prostorijama Odjeljenje bezbjednosti Podgorica-Stanica kriminolastičke policije za suzbijanje krvnih delikata i nasilja u porodici br: 39/5-1-215/25-6/1857/1, od X.Y prikupljeno obavještenje u svojstvu građanina u vezi sa eventualnim poznanstvom sa licem X.Y.;

-da je podnositeljka pritužbe u prethodno navedenom zapisniku o prikupljenom obavještenju navela u odnosu na postupanje policijskih službenika tokom pretresa “da nema apsolutno nikakvih prigovora, već su se isti

ponašali krajnje korektno, profesionalno i u skladu sa zakonom, ali je izrazila zahtjev da dobije objašnjenje ko je i kako me doveo u vezi sa tim licem.”

III RELEVANTNO DOMAĆE I MEĐUNARODNO PRAVO

8. Ustav Crne Gore ("Sl. list CG", br. 01/07 i 38/13)

Član 20 stav 1

Svako ima pravo na pravni lijek protiv odluke kojom se odlučuje o njegovom pravu ili na zakonom zasnovanom interesu.

Član 28 stav 1, 2 i 3

Jemči se dostojanstvo i sigurnost čovjeka.

Jemči se nepovredivost fizičkog i psihičkog integriteta čovjeka, njegove privatnosti i ličnih prava.

Niko ne smije biti podvrgnut mučenju ili nečovječnom ili ponižavajućem postupanju.

Pravo na privatnost

Član 40

Svako ima pravo na poštovanje privatnog i porodičnog života.

Nepovredivost stana

Član 41

Stan je nepovrediv.

Niko ne može bez odluke suda ući u stan ili druge prostorije protiv volje njegovog držaoca i u njima vršiti pretres.

Pretres se vrši u prisustvu dva svjedoka.

Službeno lice može ući u tuđi stan ili druge prostorije i bez odluke suda i vršiti pretres bez prisustva svjedoka ako je to neophodno radi sprječavanja vršenja krivičnog djela, neposrednog hvatanja učinioca krivičnog djela ili radi spašavanja ljudi i imovine.

9. Zakonik o krivičnom postupku ("Službeni list CG", br. 57/2009, 49/2010, 47/2014 - Odluka US CG, 2/2015 - Odluka US CG, 35/2015 (čl. 88-91. nisu u prečišćenom tekstu), 58/2015 - drugi zakon, 28/2018 - Odluka US CG, 116/2020 - Odluka US CG i 145/2021. Vidi: Rješenje US CG - 87/2023)

1. PRETRESANJE STANA, STVARI I LICA

Razlozi za pretresanje stana, drugih prostorija, pokretnih stvari i lica

Član 75 (1)

Pretresanje stana i drugih prostorija okrivljenog ili drugih lica i njihovih pokretnih stvari izvan stana može se preduzeti ako postoje osnovi sumnje da će se pretresanjem okrivljeni uhvatiti ili da će se pronaći tragovi krivičnog djela ili predmeti važni za krivični postupak. (2) Pretresanje pokretnih stvari, u smislu stava 1 ovog

člana, obuhvata i pretresanje računara i sličnih uređaja za automatsku obradu podataka koji su sa računarom povezani. Na zahtjev suda, lice koje se koristi računarom dužno je omogućiti pristup računar i prenosivim medijima na kojima se čuvaju podaci koji se odnose na predmet pretresanja (diskovi, USB-fleš disk, USBhard disk, diskete, trake i slično), kao i pružiti potrebna obavještenja za upotrebu računara. Lice koje to odbije iako za to ne postoje razlozi iz člana 111 ovog zakonika može biti kažnjeno u skladu sa članom 85 stav 3 ovog zakonika. (3) Pretresanje lica može se preduzeti kad postoje osnovi sumnje da će se pretresanjem pronaći tragovi i predmeti važni za krivični postupak.

Naredba i zahtjev za donošenje naredbe za pretresanje

Član 76 (1)

Naredbu za pretresanje donosi sud na zahtjev državnog tužioca ili na zahtjev ovlašćenog službenog lica policije koje je dobilo odobrenje državnog tužioca, a izvršava je policija. (2) Zahtjev za donošenje naredbe podnosi se u pisanoj formi, a izuzetno i usmeno, u skladu sa članom 78 ovog zakonika.

Sadržaj zahtjeva za donošenje naredbe za pretresanje

Član 77

Zahtjev za donošenje naredbe za pretresanje sadrži: 1) naznačenje podnosioca zahtjeva; 2) naziv suda kojem se zahtjev upućuje; 3) činjenice iz kojih proizilazi vjerovatnoća postojanja razloga za pretresanje iz člana 75 ovog zakonika; 4) ime i prezime, a po potrebi i opis lica koje je potrebno uhvatiti tokom pretresanja stana ili drugih prostorija, odnosno očekivane tragove i opis predmeta koje je potrebno pretresanjem pronaći; 5) određivanje predmeta na kome će se obaviti pretresanje uz navođenje adrese, podataka o vlasniku, odnosno držaocu stvari ili stana ili drugih prostorija i drugih podataka koji su bitni za utvrđivanje identiteta; 6) potpis podnosioca zahtjeva.

Usmeni zahtjev za donošenje naredbe

Član 78 (1)

Usmeni zahtjev za donošenje naredbe za pretresanje može se podnijeti kad postoji opasnost od odlaganja. (2) Zahtjev iz stava 1 ovog člana može se saopštiti sudiji za istragu i telefonom, radio vezom ili drugim sredstvom elektronske komunikacije. (3) Kad je podnesen usmeni zahtjev za donošenje naredbe za pretresanje sudija za istragu će dalji tok razgovora zabilježiti. U slučaju kad se koristi audio ili stenografski zapisnik, u roku od 24 sata, napraviće se njegov prepis čija će se istovjetnost ovjeriti i čuvati sa originalnim zapisnikom.

Naredba za pretresanje

Član 79 (1)

Kad sudija za istragu primi zahtjev za donošenje naredbe, ako se saglasi sa zahtjevom, donijeće odmah naredbu za pretresanje koja sadrži: 1) podatke iz člana 77 ovog zakonika; 2) da će pretresanje izvršiti policija; 3) pouku da se pretresanje vrši u skladu sa članom 80 ovog zakonika; 4) potpis sudije i službeni pečat suda. (2) Ukoliko se sudija za istragu ne saglasi sa zahtjevom za donošenje naredbe za pretresanje, odmah će zatražiti da o zahtjevu odluči vijeće iz člana 24 stav 7 ovog zakonika. Vijeće je dužno da odluči o zahtjevu u roku od 24 časa.

Pretresanje po naredbi suda

Član 80 (1)

Naredba o pretresanju predaje se prije početka pretresanja licu kod koga će se ili na kome će se pretresanje izvršiti. Prije pretresanja pozvaće se lice na koje se odnosi naredba o pretresanju da dobrovoljno preda lice, odnosno predmete koji se traže. To lice će se poučiti da ima pravo da uzme advokata, odnosno branioca koji

može prisustvovati pretresu. Ako lice na koje se odnosi naredba o pretresu zahtijeva prisustvo advokata, odnosno branioca, početak pretresa će se odložiti do njegovog dolaska, a najduže za dva časa. (2) Pretresanju se može pristupiti i bez prethodne predaje naredbe, kao i bez prethodnog poziva za predaju lica ili stvari i pouke o pravu na branioca, odnosno advokata, ako je to neophodno radi sprječavanja vršenja krivičnog djela, neposrednog hvatanja učinioca krivičnog djela ili radi spašavanja ljudi i imovine ili ako se pretresanje ima izvršiti u javnim prostorijama. (3) Pretresanje se vrši danju od 6 časova do 21 čas. Pretresanje se može vršiti i noću, ako je danju započeto pa nije dovršeno ili ako je to zbog opasnosti od odlaganja izričito naredio sud ili ako postoje razlozi iz člana 83 stav 1 ovog zakonika.

Pravila pretresanja

Član 81 (1)

Držalac stana i drugih prostorija pozvaće se da prisustvuje pretresanju, a ako je on odsutan, pozvaće se njegov zastupnik ili neko od odraslih ukućana ili susjeda. (2) Zaključane prostorije, namještaj ili druge stvari otvoriće se silom samo ako njihov držalac nije prisutan ili neće dobrovoljno da ih otvori. Prilikom otvaranja izbjegavaće se nepotrebno oštećenje. (3) Pretresanju stana ili lica prisustvuju dva punoljetna građanina kao svjedoci, osim ako postoje razlozi iz člana 83 stav 4 ovog zakonika. Pretresanje lica vrši lice istog pola, a za svjedoka se uzima lice istog pola. Svjedoci će se prije početka pretresanja upozoriti da paze na tok pretresanja, kao i da imaju pravo da prije potpisivanja zapisnika o pretresanju stave svoje prigovore, ako smatraju da sadržina zapisnika nije tačna. (4) Kad se pretresaju prostorije državnog organa, privrednog društva ili drugog pravnog lica, pozvaće se njihov rukovodilac da prisustvuje pretresanju. (5) Pretresanje i pregledi u vojnoj zgradi izvršiće se po odobrenju nadležnog vojnog starješine i uz prisustvo lica koje on odredi. (6) Ako se pretresanje mora izvršiti na brodu ili vazduhoplovu, naredba o pretresanju će se predati zapovjedniku broda, odnosno vazduhoplova. Zapovjednik broda, odnosno vazduhoplova ili lice koje on odredi prisustvuje pretresanju. (7) Pretresanje stana i lica treba vršiti obazrivo, uz poštovanje ljudskog dostojanstva i prava na privatnost, bez nepotrebnog remećenja kućnog reda i uznemiravanja građana. (8) O pretresanju sastaviće se zapisnik, koji potpisuju lice kod koga se ili na kome se pretresanje vrši i lica čije je prisustvo obavezno. Tok pretresanja se može audio ili audiovizuelno snimiti uz obraćanje posebne pažnje na mjesta na kojima su pronađena određena lica i predmeti. Mjesto pretresanja i njegovi pojedini dijelovi, kao i lica, odnosno predmeti pronađeni tokom pretresanja se mogu fotografisati. Audio, odnosno audiovizuelni snimak i fotografije se prilažu zapisniku o pretresanju i mogu služiti kao dokaz. (9) Prilikom pretresanja privremeno će se oduzeti samo oni predmeti i isprave koji su u vezi sa svrhom pretresanja. U zapisnik će se unijeti i tačno naznačiti predmeti i isprave koji se oduzimaju, što će se unijeti i u potvrdu koja će se odmah izdati licu kome su predmeti, odnosno isprave oduzete.

Oduzimanje drugih predmeta po osnovu naredbe o pretresanju

Član 82 (1)

Ako se prilikom pretresanja stana ili lica nađu predmeti koji nemaju veze sa krivičnim djelom zbog kojeg je pretresanje naredeno, ali koji ukazuju na drugo krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti, oni će se opisati u zapisniku i privremeno oduzeti, a o oduzimanju će se odmah izdati potvrda. (2) Ako pretresanju nije prisustvovao nadležni državni tužilac, on će se odmah obavijestiti o pronalasku predmeta iz stava 1 ovog člana, radi pokretanja krivičnog postupka. Ovi predmeti će se odmah vratiti, ako državni tužilac nađe da nema osnova za pokretanje krivičnog postupka, a ne postoji drugi zakonski osnov po kome bi se ti predmeti mogli oduzeti. (3) Ako se kod pretresanja računara i sličnih uređaja za automatsku obradu podataka oduzmu određeni predmeti, oni će se odmah vratiti svojim korisnicima, ako nijesu potrebni za vođenje postupka. Lični podaci

prikupljeni pretresanjem mogu se koristiti samo u svrhu vođenja krivičnog postupka i izbrisće se čim ta svrha prestane.

10. Zakon o Zaštitniku ljudskih prava i sloboda Crne Gore ("Sl.list CG" br. 042/11, 032/14 i 021/17)

Član 2

Zaštitnik/ca samostalno i nezavisno, na načelima pravde i pravičnosti, preduzima mjere za zaštitu ljudskih prava i sloboda, kad su povrijeđena aktom, radnjom ili nepostupanjem državnih organa, organa državne uprave, organa lokalne samouprave i lokalne uprave, javnih službi i drugih nosilaca javnih ovlaštenja (u daljem tekstu: organi), kao i mjere za sprječavanje mučenja i drugih oblika nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja i kažnjavanja i mjere za zaštitu od diskriminacije.

Zaštitnik/ca nema ovlaštenje u odnosu na rad sudova, osim u slučajevima utvrđenim ovim zakonom.

Član 17

Zaštitnik/ca je ovlašten/a da postupa po pritužbama koje se odnose na rad sudova u slučaju odugovlačenja postupka, zloupotrebe procesnih ovlaštenja ili neizvršavanja sudskih odluka.

Član 18

Zaštitnik/ca može dati inicijativu za donošenje zakona, drugih propisa i opštih akata radi usaglašavanja sa međunarodno priznatim standardima u oblasti ljudskih prava i sloboda.

Organ kojem je podnijeta inicijativa iz stava 1 ovog člana dužan je da se o toj inicijativi izjasni.

Ukoliko smatra da je to potrebno radi zaštite i unaprjeđenja ljudskih prava i sloboda, Zaštitnik/ca daje mišljenje na predlog zakona, drugog propisa ili opšteg akta.

Član 20 stav 1

Zaštitnik/ca u vršenju svoje funkcije djeluje na način što ukazuje, upozorava, kritikuje, predlaže li preporučuje.

Član 41

Nakon završetka ispitivanja povrede ljudskih prava i sloboda Zaštitnik/ca daje mišljenje o tome da li je, na koji način i u kojoj mjeri došlo do povrede ljudskih prava i sloboda.

Kad Zaštitnik/ca utvrdi da je došlo do povrede ljudskih prava i sloboda, mišljenje sadrži i preporuku o tome šta treba preduzeti da bi se povreda otklonila, kao i rok za njeno otklanjanje

11. Evropska konvencija za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda

Član 1

Obaveza poštovanja ljudskih prava Visoke strane ugovornice jamče svim licima pod svojom jurisdikcijom prava i slobode utvrđene u Dijelu I. ove Konvencije.

Član 3

Niko neće biti podvrgnut torturi, neljudskom ili ponižavajućem postupku ili kažnjavanju

Član 8

Pravo na poštovanje privatnog i porodičnog života

1. Svako ima pravo na poštovanje svog privatnog i porodičnog života, doma i prepiske. 2. Javne vlasti neće se miješati u vršenje ovog prava sem ako to nije u skladu sa zakonom i neophodno u demokratskom društvu u interesu nacionalne bezbjednosti, javne bezbjednosti ili ekonomske dobrobiti zemlje, radi sprečavanja nereda ili kriminala, zaštite zdravlja ili morala, ili radi zaštite prava i sloboda drugih.

ZAKLJUČNA OCJENA

12. X.Y. obratio se Zaštitniku u ime i uz saglasnost svoje klijentkinje X.Y, podnoseći pritužbu koja se u suštini odnosi na, kako se navodi, nezakonito postupanje policijskih službenika i povredu prava zagaranovanih članovima 3 i 8 Evropske konvencije o ljudskim pravima (Konvencije), kao i prava na dostojanstvo i psihički integritet iz člana 28, te prava na privatnost iz člana 40 i prava na imovinu iz člana 58 Ustava Crne Gore, koji navodi se odnose kako na podnositeljku koja je predmetnom prilikom bila trudnica u podmakloj trudnoći, tako i na maloljetno dijete koje je prisustvovalo sprovođenju policijske radnje.

Nakon razmatranja navoda iz pritužbe, izjašnjenja Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore – Uprave policije Crne Gore i uvida u dostavljenu dokumentaciju, Zaštitnik je utvrdio da su policijski službenici Odjeljenja bezbjednosti Podgorica postupali po naredbi Višeg suda u Podgorici Kri.br. 335/25 od 16.08.2025. godine, kojom je bilo naređeno izvršenje pretresa stana i drugih prostorija koje koristi X.Y, radi pronalaženja tragova krivičnog djela i predmeta važnih za krivični postupak, te da je navedena radnja pretresa sprovedena.

13. Zaštitnik će predmetnu pritužbu ispitati, kako je to i zahtijevano pritužbom, sa aspekta apsolutne zabrane zlostavljanja, odnosno nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja, garantovane članom 3 Konvencije.

14. Zaštitnik podsjeća da zlostavljanje mora dostići minimalni stepen ozbiljnosti da bi potpalo pod domašaj člana 3 Konvencije. Ocjena tog minimuma zavisi od svih okolnosti konkretnog slučaja, kao što su trajanje postupanja, njegove fizičke ili psihičke posljedice i, u pojedinim slučajevima, pol, starost i zdravstveno stanje žrtve.²

Prilikom ocjene dokaza na kojima zasniva odluku o tome da li je došlo do povrede člana 3, Evropski sud za ljudska prava (Sud) primjenjuje standard dokazivanja „van razumne sumnje“. Takav dokaz može proizaći iz postojanja dovoljno snažnih, jasnih i međusobno saglasnih indicija ili sličnih neoborenih činjeničnih pretpostavki. Da bi kazna ili postupanje povezano sa njom bilo „nečovječno“ ili „ponižavajuće“, patnja ili poniženje moraju u svakom slučaju prevazilaziti neizbježni element patnje ili poniženja povezan sa određenim oblikom zakonitog postupanja ili kažnjavanja.³ Dakle, Sud ističe da je određen stepen nelagodnosti i neprijatnosti imanentan pojedinim policijskim ovlašćenjima, međutim takve mjere ne smiju prekoračiti granicu nužnosti odnosno dostići intenzitet koji bi predstavljao nečovječno ili ponižavajuće postupanje u smislu člana 3.

15. Polazeći od navedenih standarda, a imajući u vidu utvrđene činjenice i relevantne propise, Zaštitnik nije mogao utvrditi, van razumne sumnje, odnosno na osnovu dovoljno snažnih, jasnih i međusobno saglasnih indicija ili drugih neoborenih činjeničnih pretpostavki, da je u konkretnom slučaju došlo do ponižavajućeg

² Vidjeti, na primjer, Ireland protiv Ujedinjenog Kraljevstva, presuda od 18. januara 1978, stav 162.

³ Vidjeti, između ostalog, V. protiv Ujedinjenog Kraljevstva, br. 24888/94, stav 71; Ilaşcu i drugi protiv Moldavije i Rusije, br. 48787/99, stav 428.

postupanja policijskih službenika prema podnositeljki pritužbe tokom izvršenja pretresa stana i drugih prostorija, na način kako je to predstavljeno u pritužbi.

Naime, iz dostavljenog izjašnjenja proizilazi da je podnositeljka pritužbe predmetnom prilikom reagovala uznemireno i počela da plače, nakon čega su policijski službenici i njen suprug pokušali da je smire. Sama radnja pretresa trajala je približno 15 do 20 minuta i izvršena je uz prisustvo dva svjedoka, čije je prisustvo obezbijedio suprug podnositeljke pritužbe. Zapisnik o pretresanju stana i drugih prostorija potpisali su policijski službenici, svjedoci i podnositeljka pritužbe, pri čemu je u zapisniku konstatovano da nije bilo primjedbi na postupanje policijskih službenika.

Iz sadržine zapisnika proizilazi i da je podnositeljka pritužbe bila upoznata sa radnjom koja se preduzima, kao i sa svojim pravima, uključujući pravo na angažovanje branioca. Dalje, utvrđeno je da je istoga dana od podnositeljke pritužbe, u službenim prostorijama Odjeljenja bezbjednosti Podgorica, prikupljeno obavještenje u svojstvu građanina, kojom prilikom takođe nije iznijela primjedbe na postupanje policijskih službenika tokom izvršenja pretresa.

Navedeni zaključak dodatno je potkrijepljen činjenicom da sama podnositeljka pritužbe ne navodi da je bilo koji od postupajućih policijskih službenika upućivao neprimjerene riječi, postupao na uvredljiv ili neprofesionalan način, niti preduzimao radnje sa ciljem ponižavanja ili zastrašivanja bilo kojeg od prisutnih lica.

Imajući u vidu sve navedeno, Zaštitnik nije mogao utvrditi da je u konkretnom slučaju došlo do prekoračenja stepena nelagodnosti i neprijatnosti koji je, sam po sebi, imanentan policijskoj radnji kao što je pretres stana, niti da je postupanje policijskih službenika dostiglo intenzitet koji bi predstavljao povredu člana 3 Konvencije.

16. Dalje, Zaštitnik će ispitati da li je u konkretnom slučaju došlo do povrede člana 8 Konvencije, koji je od naročitog značaja u predmetima u kojima težina postupanja ne dostiže prag iz člana 3 Konvencije, ali ipak proizvodi negativne posljedice po fizički i moralni integritet pojedinca.⁴ Pri tome, nesporno je da pretres stana predstavlja miješanje u pravo na poštovanje doma, garantovano članom 8 Konvencije.

Shodno praksi Suda, Zaštitnik će ispitati da li je pretres bio zasnovan na zakonu i sudskom nalogu, da li je imao legitiman cilj, poput sprječavanja kriminala, da li je mjera bila nužna u demokratskom društvu, da li su postojali relevantni i dovoljni razlozi za njeno preduzimanje, te da li su obim i način sprovođenja pretresa bili proporcionalni legitimnom cilju koji se želio postići, uz postojanje adekvatnih procesnih garancija protiv arbitrarnosti i zloupotrebe.

Pojam „nužno u demokratskom društvu“, u smislu prakse Suda, podrazumijeva da je miješanje odgovaralo „hitnoj društvenoj potrebi“, da su za njega postojali relevantni i dovoljni razlozi i da je mjera bila srazmjerna legitimnom cilju, odnosno da se isti cilj nije mogao postići blažim sredstvom koje bi u manjoj mjeri zadiralo u pravo garantovano članom 8 Konvencije.

Predmetna naredba, u odnosu na postupanje policijskih službenika, imala je zakonski osnov, sadržala oznaku „ODMAH“ i bila vremenski ograničena do 17.08.2025. godine. Iz dostavljene dokumentacije proizilazi da je pretres izvršen u okviru nadležnosti propisanih odredbama Zakonika o krivičnom postupku Crne Gore (čl. 75, 76, 79, 80, 81 i 82), kojima je propisano da se pretres stana i drugih prostorija vrši na osnovu sudske

⁴ R. B. protiv Mađarske, predstavka br. 64602/12, presuda od 12. aprila 2016, stav 79.

naredbe i u skladu sa zakonom utvrđenim pravilima postupanja. Slijedom navedenog, proizilazi da je predmetni pretres bio zasnovan na zakonu, sudskom nalogu i sproveden uz prisustvo svjedoka.

17. Međutim, Zaštitnik nije ovlašćen da cijeni da li je predmetna mjera bila nužna u demokratskom društvu, da li su postojali relevantni i dovoljni razlozi za donošenje naredbe o pretresu, odnosno da li je odgovarala „hitnoj društvenoj potrebi“ i bila srazmjerna legitimnom cilju koji se želio postići, imajući u vidu da Zaštitnik nema mandat da vrši ocjenu zakonitosti i opravdanosti sudske naredbe koju je donio Viši sud.

Naime, odredbom člana 17 Zakona o Zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore propisano je da je Zaštitnik ovlašćen da postupa po pritužbama koje se odnose na rad sudova isključivo u slučajevima odugovlačenja postupka, zloupotrebe procesnih ovlašćenja ili neizvršavanja sudskih odluka. Takođe, odredbom člana 22 stav 1 istog zakona propisano je da Zaštitnik nije ovlašćen da mijenja, ukida ili poništava akte državnih organa.

Stoga, Zaštitnik ne vrši instancionu kontrolu rada sudova i drugih organa vlasti, niti može preuzimati njihove nadležnosti ili nastupati kao supervizijski organ koji bi mogao dovoditi u pitanje pravnu valjanost akata i odluka donijetih u okviru njihovih zakonom utvrđenih ovlašćenja.

Ocjena zakonitosti i pravilnosti sudskih odluka i procesnih radnji prvenstveno pripada organima koji vode postupak, kao i organima nadležnim za odlučivanje po pravnim sredstvima i pružanje sudske zaštite.

18. Bez obzira na činjenicu da Zaštitnik u konkretnom slučaju nije mogao utvrditi povredu prava od strane Uprave policije, ne može se zanemariti okolnost da je podnositeljka pritužbe u vrijeme izvršenja pretresa bila u poodmakloj trudnoći, kao ni činjenica da je tokom sprovođenja pretresa bilo prisutno maloljetno dijete koje je reagovalo uznemirenošću, a što u dostavljenom izjašnjenju nije opovrgnuto.

Zaštitnik smatra da je u ovakvim i sličnim situacijama od posebnog značaja da policijski službenici, kroz način komunikacije i sprovođenje službenih radnji, nastoje da u najvećoj mogućoj mjeri umanje stres, osjećaj nesigurnosti i uznemirenost članova domaćinstva koji nijesu predmet policijskog postupanja. Takav pristup predstavlja važan segment profesionalnog, humanog i senzibilisanog postupanja organa javne vlasti, te doprinosi zaštiti dostojanstva, privatnosti i psihološkog integriteta građana, u skladu sa standardima Konvencije i principima zaštite ljudskih prava.

U tom smislu, Zaštitnik ukazuje i na potrebu dodatnog normativnog uređenja ove oblasti postupanja policijskih službenika.

Sud je u svojoj praksi već izražavao zabrinutost zbog nepostojanja posebnih smjernica i uputstava za policijske službenike u vezi sa planiranjem i sprovođenjem hapšenja i drugih policijskih operacija u situacijama kada su prisutna djeca, kako bi se izbjeglo ili u najvećoj mogućoj mjeri svelo na minimum njihovo izlaganje nasilnim scenama i riziku da postanu žrtve fizičkog ili psihičkog zlostavljanja, bilo namjernog ili nenamjernog.⁵

19. Imajući u vidu sve navedeno, a postupajući u skladu sa članom 18 stav 1 Zakona o Zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore, Zaštitnik **daje inicijativu** Ministarstvu unutrašnjih poslova i Upravi policije da, u cilju zaštite prava djece i u skladu sa međunarodnim standardima zaštite prava djeteta, sačine posebne

⁵Dokukiny protiv Rusije, predstavka br. 1223/12, presuda od 24. maja 2022, stav 28.

smjernice ili uputstvo kojim bi se detaljnije uredilo postupanje ovlašćenih policijskih službenika prilikom vršenja policijskih ovlašćenja u prisustvu djece.

Navedenim aktom trebalo bi, između ostalog, detaljnije urediti sprovođenje pretresa stana uz prethodnu procjenu mogućeg uticaja službene radnje na prava i dobrobit djece, uz puno uvažavanje njihovog najboljeg interesa i iskazivanje najvišeg stepena senzibiliteta prema djeci.

Takođe, preporučuje se da u slučajevima kada se može očekivati prisustvo djece, u sastav službenih timova budu uključeni ovlašćeni policijski službenici koji posjeduju odgovarajuća stručna znanja iz oblasti prava djeteta i komunikacije sa djecom u kriznim situacijama.

**ZAMJENICA ZAŠTITNIKA
LJUDSKIH PRAVA I SLOBODA CRNE GORE
Mirjana Radović**

Dostavljeno:

- Podnositeljki pritužbe;
- Ministarstvu unutrašnjih poslova;
- Upravi policije;
- a/a.